

Krejčová, Elena

S

In: Krejčová, Elena. *Česko-bulharský právnícký slovník*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, pp. 132-148

ISBN 978-80-210-7086-8; ISBN 978-80-210-7089-9 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/131054>

Access Date: 22. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

S

samosoudce самостоятелен съдия

samospráva самоуправление: **orgány** ~у органи на самоуправлението:

územní ~ териториално, регионално самоуправление; **místní** ~ местно самоуправление

sankce санкция, мярка: **trestní** ~ наказателни санкции, наказателни мерки; **zrušení** ~í премахване на санкции

sazba тарифа, тарифна ставка; сума, размер: **celní** ~ митническа тарифа; **daňová** ~ тарифа за данъци и такси; **trestní** ~ размер на наказание; **horní hranice trestní** ~у горна граница на наказанието; **úroková** ~ лихвен процент

sazebník справочник за такси и тарифи, ценоразпис; ~ **soudních poplatků** ценоразпис на съдебните такси; **zaplaceno podle** ~у платено по ценоразпис

sbírka сбирка, събиране; колекция: ~ **zákonů ČR** държавен вестник, сбирка на законите на Република Чехия; **veřejná** ~ дарителска кампания

sbor колектив, състав; ансамбъл, колегия, корпус, команда; хор: **hasičský** ~ пожарна команда; **policejní** ~ полицейски състав; **pěvecký** ~ хор

sdělení съобщение, известие: ~ **obvinění** съобщаване на обвинението; **úřední** ~ служебно съобщение

sdělit съобщя, известя: ~ **nepravdivé údaje** съобщя, посоча неверни данни; ~ **zadržnému obvinění** съобща обвинението на арестувания

sdružení сдружение, дружество, общество; **občanské** ~ гражданско сдружение; ~ **právnických osob** сдружение на икономически лица; **zájmové** ~ **občanů** сдружение по интереси на гражданите; **založení** ~ основаване на дружество

sdružovací обединителен, обединяващ

- sdružovat se** сближавам се, сдружавам се, сприятелявам се,
обединявам се: **právo svobodně se** ~ право на свободно сдружаване
- sebeobrana** самоотбрана, самозащита: **zabít v ~ě** убия при самозащита
- sebevrah** самоубиец
- sebevražda** самоубийство: **pokus o ~u** опит за самоубийство;
předstírání ~u инсцениране на самоубийство; **spáchat ~u** самоубия се, извърша самоубийство
- sebevražedný** отнасящ се до самоубийство: ~ **pokus** опит за самоубийство; ~ **úmysl** самоубийствен умисъл, намерение, ~ **atentát** самоубийствен атентат
- senát** сенат: ~ **Parlamentu ČR** Сенат(ът) (горната камара на парламента);
soudní ~ съдийски състав
- senátní** отнасящ се до сената: ~ **většina** мнозинство в сената; ~ **volby** избори за сенат
- senátor** сенатор, депутат, член на сенат
- senátorský** отнасящ се до сенатор: ~ **plat** заплата на сенатор
- sepsat** запиша, впиша, опиша; съставя: ~ **protokol** напиша/съставя протокол; ~ **závěť** направя завещание; ~ **smlouvu** съставя, изготвя договор
- sestavit** съставя: ~ **novou vládu** съставя ново правителство; ~ **petici** съставя петиция
- sestra** сестра: **nevlastní** ~ доведена сестра; **vlastní** ~ родна сестра
- sex** полов нагон, секс
- sexuální** полов, сексуален: ~ **maniák** сексуален маниак; ~ **zneužití** сексуално насилие
- seznam** списък, регистър: **dle přiloženého ~u** съгласно приложения списък; **jmenný** ~ именован показалец; ~ **osob** списък на лица; ~ **výdajů** списък на разходите; **zapsat do ~u** впиша в списък
- seznámení se** запознаване: ~ **se soudním spisem** запознаване с документацията по делото
- seznámit se** запозная се, опозна; разбира
- shoda** сходство, съвпадение, съгласие
- shodovat se** постигам съгласие, разбирателство, съвпадам,

съответствам: **všechny výpovědi se ~ly** всички показания си приличаха, съвпадаха

shrnout обобщя, сумирам: ~ **výsledky** обобщя резултатите

shrnutí обобщаване, сумиране, резюме, обобщение

shromáždění събиране, заседание, митинг; събрание: **protestní** ~ протестен митинг, протестно събиране; **valné** ~ **OSN** общо събрание, генерална асамблея на ООН; **Národní** ~ Народно събрание

shromáždit събера, натрупам: ~ **důkazní materiál** събера доказателствен материал

shromažďovací който се отнася до събиране, служи за събиране; ~ **právo** право на събиране

shromažďování събиране: ~ **důkazů** събиране на доказателства

schodek недостиг, липса, дефицит: **rozpočtový** ~ бюджетен дефицит; **krýt/hradit** ~ покривам дефицит; **vykazovat** ~ имам, отчитам дефицит

schůze събрание, заседание: **členská** ~ събрание на членовете;

svolat ~i свикам събиране; **ustanovující** ~ учредително събрание;

výroční ~ годишно събрание; **oznámení o konání** ~ съобщение за събрание

schválení одобрение; гласуване: **předložit ke** ~ представя, дам за гласуване; ~ **textu smlouvy** одобряване на текста на договора; ~ **zákona** гласуване на закон

schválit одобря, утвърдя, потвърдя, приема, гласувам: ~ **návrh** одобря предложение; ~ **návrh zákona** гласувам проектозакон

sídlo седалище: **přemístění ~a** преместване на седалището; ~ **právnícké osoby** седалище на юридическо лице; ~ **společnosti** седалище на фирма; **uvést** ~ посоча (адреса на) седалището

síla сила, мощ, енергия: **kupní** ~ покупателна сила, покупателна способност; **ozbrojené ~y** въоръжени сили; **výrobní ~y** производствени сили

- sín** зала, салон: **aukční** ~ зала за търгове/аукциони; **jednací** ~ заседателна зала; **obřadní** ~ обредна зала, ритуална зала; **soudní** ~ съдебна зала
- sirotek** сирак, сираче
- situace** ситуация, положение, състояние, обстоятелство: **bezpečnostní** ~ ситуацията на сигурността; **celková** ~ обща ситуация; **konfliktní** ~ конфликтна ситуация; **napjatá** ~ напрегната ситуация
- sjednání** договореност, договаряне: ~ **mzdy** договаряне на заплата
- sjednaný** договорен
- sjednat** договоря, уговоря: ~ **pojištění** уредя застраховка
- sjednocení** обединяване, уеднаквяване
- sjednocovat** обединявам, сплотявам, уеднаквявам
- sklon** склоност, предразположение: **mít sebevražedné** ~у имам склонност към самоубийство; ~ **k agresivitě** склонност към агресивност
- skončit** свърша, завърша, привърша, приключва: **platnost pasu ~la** валидността на паспорта е изтекла; ~ **pracovní poměru** приключва / прекратя трудови взаимоотношения
- skrývat se** укривам се: ~ **pod cizím jménem** прикривам се, скривам се под чуждо име; ~ **před policií** укривам се от полицията
- skupina** група: **etnické** ~у етнически групи; **extremistická** ~ екстремистска група; **organizovaná** ~ организирана група
- skupinový** групов, колективен
- skutečnost** действителност, реалност, факт: **právní** ~ юридически факт; **přihlížet ke všem ~em** вземам под внимание всички факти; **s ohledem na zjištěné ~i** имайки предвид всички факти; **utajovaná** ~ секретна информация; **zachovávat mlčenlivost o všech ~ech** запазя всички факти в тайна
- skutečný** действителен, реален, съществуващ, фактически, истински: ~**á škoda** реални щети; ~**í vlastníci** действителни/истински собственици
- skutek** действие, деяние, постъпка

- skutkový** отнасящ се до деяние: ~**á podstata trestného činu** фактическа основа на престъпление, състав на престъпление
- sledovat** следя, проследявам: ~ **podezřelé osoby** следя заподозряни лица; ~ **průběh soudního jednání** следя/наблюдавам протичането на съдебното заседание
- slib** обещание: **dát** ~ дам обещание; **manželský** ~ съпругеска клетва; **písemný** ~ писмено обещание; ~ **mlčenlivosti** обет за мълчание; **služební** ~ професионална клетва; **splnit** ~ изпълня обещание
- slovo** дума: **čestné** ~ честна дума; **vzít komu** ~ отнема думата на някого; **závěrečné** ~ заключително слово
- složení** 1. състав: ~ **komise** състав на комисията; 2. даване, депозиране: ~ **zálohy** даване на депозит
- složit** 1. сложа, дам, поставя, депозирам: ~ **kauci** платя гаранция (парична); ~ **přísahu** положи клетва; ~ **slib** дам обещание; ~ **zálohu** дам депозит/капаро 2. прибера; сгъна
- služba** услуга; служба: **Bezpečnostní informační služba (BIS)** Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС); **lékařská pohotovostní** ~ бърза медицинска помощ; **náhradní vojenská** ~ алтернативна военна служба; **pečovatelská** ~ служба социални грижи; **poradenské** ~ консултантски услуги; **poskytovat** ~у предоставям услуги; **servisní** ~у сервизни услуги; **špionážní** ~ шпионажна служба; **využívat ~eb advokáta** използвам услугите на адвокат; **základní vojenská** ~ задължителна/редовна военна служба; **zpravodajské** ~у информационно бюро, информационна служба
- služební** служебен: ~ **byt** служебен апартамент; ~ **cesta** командировка; ~ **povinnost** службено задължение; ~ **průkaz** служебна легитимация; ~ **předpisy** служебни разпоредби; ~ **zbraň** служебно оръжие; **zneužití ~ho postavení** злоупотреба със служебно положение
- směnárna** бюро за обмяна на валута, обменно бюро
- směnitelnost** конвертируемост: ~ **valuty** конвертируемост на валута
- směnitelný** конвертируем

směnka полица, менителница, запис на заповед: **vystavit ~u** издам полица

směrnice директива, распоредба: ~ **pro další práci** директиви за по-нататъшна работа; **provozní** ~ указания за експлоатация, **vydat** ~ издам директива

smír помирение, помиряване, примирие: **uzavření ~u** сключване на примирие

smlouva договор: **anulování ~y** анулиране на договора; **bilaterální** ~ двустранен договор; **darovací** ~ дарителски договор; **dodavatelská** ~ договор за доставка; **kolektivní** ~ колективен договор; **kupní** ~ договор за покупка; **leasingová** ~ договор за лизинг; **manželská** ~ брачен договор; ~ **o dílo** граждански договор; ~ **o smlouvě budoucí** предварителен договор; **plnění ~y** изпълнение на договора; **podle ~y** съгласно договора; **porušíť ~u** нарушавам договора; **pracovní** ~ трудов договор; **pracovní ~ na dobu určitou** срочен трудов договор; **pracovní ~ na dobu neurčitou** безсрочен трудов договор; **rámcová** ~ рамков договор; ~ **je platná** договорът е в сила, е валиден; ~ **o prodeji nemovitosti** договор за продажба на недвижимо имущество; ~ **o půjčce** договор за заем; ~ **o úvěru** договор за кредит; **společenská** ~ дружествен договор; **strany ~y** страни по договора; **ukončení ~y** прекратяване на договора; **uzavřít ~u** сключва, подписва договор; **vstup ~y v platnost** влизане в сила на договора; **vypovědět ~u** отстъпвам от договор, прекратявам договор; **vypovězení ~y** отстъпване от договор; **zakladatelská** ~ учредителен договор; **zprostředkovatelská** ~ договор за посредничество; **zrušíť ~u** прекратя договор

smluvní договорен, който се отнася към договор: ~ **podmínky** условия по договор; ~ **strana** контрактант, договаряща страна, страна по договор; ~ **závazek** договорен ангажимент; ~ **pokuta / sankce** договорна санкция, неустойка

smrt смърт: (**bezprostřední**) **příčina ~i** (непосредствена) причина за смъртта; **klinická** ~ клинична смърт; **náhlá** ~ внезапна смърт; **násilná** ~ насилствена смърт; **neočekávaná** ~ неочаквана смърт;

nepřirozená ~ неестествена смърт; **trest** ~i смъртно наказание; **odsoudit k trestu** ~i осъдя на смърт; **okamžitá** ~ мигновена смърт; **pod trestem** ~i под смъртно наказание; **předčasná** ~ преждевременна смърт; **přirozená** ~ естествена смърт; **rozsudek** ~i смъртна присъда; ~ **nastala okamžitě** смъртта настъпи мигновено; ~ **nastala v důsledku čeho** смъртта настъпи в резултат от; ~ **oběšením** смърт чрез обесване; ~ **zastřelením** смърт чрез разстрел; **trest** ~i смъртно наказание

smrtný смъртен, смъртоносен: ~ **á dávka** смъртоносна доза; ~ **é nebezpečí** смъртна опасност; ~ **úraz** смъртна злополука, смъртно раняване

smrtící смъртоносен, смъртен: ~ **zbraň** смъртоносно оръжие
smysl 1. смисъл, значение: **v širším** ~u в широк смисъл; **v užším** ~u в тесен смисъл; **ve** ~u § 51 zákona č. съгласно § 51 от закон №; **postupovat ve** ~u zákona действам, постъпвам в духа на закона, според закона 2. сетиво; съзнание, ум, разум, чувство: **pominutí** ~ů побъркване, невменяемост; ~ **pro povinnost** чувство за дълг; ~ **pro humor** чувство за хумор

sňatek брак, бракосъчетание, венчавка: **církevní** ~ църковен брак; **občanský** ~ граждански брак; **povolení ke** ~u разрешение за сключване на брак; **soužití bez** ~u съжителство без брак; **uzavřít** ~ сключвам брак

sňatkový брачен: ~ **podvodník** брачен изнудвач, брачен мошеник
sněmovna парламент, народно събрание, камара: **Poslanecká** ~ ČR Парламент на Република Чехия (долната камара на чешкия парламент, камара на депутатите)

snížení понижение, намаление, спадане: ~ **nezaměstnanosti** намаляване на безработицата; ~ **vlastních nákladů** намаляване на собствените разходи; ~ **cen** спадане на цените

snížit понижа, намаля: ~ **stav zaměstnanců** намаля броя на служителите; ~ **základní kapitál** намаля основния капитал; ~ **výdaje** намаля разходите

snoubenec годеник

snoubenka годеница

sociální социален: ~ **péče** социални грижи; ~ **zabezpečení** обществено осигуряване, социални осигуровки

solventní платежоспособен, състоятелен, солвентен

součinnost сътрудничество, взаимодействие, съдействие, съвместна дейност: ~ **policejních orgánů** сътрудничество на органите на полицията; **poskytnout** ~ окажа съдействие; **trestná** ~ съучастие в наказуемо деяние

soud съд, съдилище: **arbitrážní** ~ арбитражен съд; **civilní** ~ граждански съд; **krajský** ~ областен/окръжен съд; **městský** ~ градски съд; **na dotaz ~u** по запитване на съда; **na vyžádání ~u** по изискване от страна на съда; **Nejvyšší** ~ Върховен съд; **Nejvyšší správní** ~ Върховен административен съд; **nepatřící do pravomoci ~u** който не спада под правомощията на съда; **obvodní** ~ районен съд; **odvolací** ~ апелативен съд; **okresní** ~ окръжен съд; **pohnat před** ~ изправя някого пред съда; **postavit obviněného před** ~ изправя обвиняемия пред съда; **předvolat k ~u** призова на съд, изпратя призовка за явяване в съда; **rozhodčí** ~ арбитражен съд; **správní** ~ административен съд; ~ **se usnesl** съдът се произнесе; **Ústavní** ~ конституционен съд; **Vojenský** ~ военен съд; **Vrchní** ~ върховен съд; **žalovat koho u ~u** дам някого под съд

soudce съдия

soudcovský съдийски, съдебен, който се отнася към съдия: ~ **sbor** съдебна колегия

soudit съдя

soudit se съдя се: ~ **o majetek** съдя се за имущество

soudně съдебно, по съдебен ред, по съдебен път: **dosáhnout** ~ постигна по съдебен път; **být ~ stíhán** привлечен съм под съдебна отговорност

soudní съдебен, който се отнася към съд: ~ **budova** сграда на съда; ~ **cestou** по съдебен път; ~ **lékařství** съдебна медицина; ~ **moc** съдебна власт; ~ **pitva** съдебна аутопсия; ~ **poplatek** съдебна такса; ~ **přelíčení** съдебен процес; ~ **příkaz** съдебна заповед; ~ **rozhodnutí**

решение на съда; ~ **řízení** съдебен процес, дело; ~ **síň** съдебна зала;
 ~ **spor** съдебен спор; ~ **stíhání** наказателно преследване; ~ **usnesení**
 решение на съда; ~ **výrok** съдебно решение, постановление; ~ **znalec**
 съдебен експерт, вещо лице; ~ **pře** съдебен спор

soudnictví правосъдие, съдопроизводство

souhlas съгласие, одобрение: **bez ~u rodičů** без съгласието на
 родителите; **dát ~ k čemu** дам съгласие за нещо; **dosáhnout**
(předběžného) ~u постигна (предварително) съгласие, консенсус;
odepřít ~ откажа да дам съгласието за нещо; **se ~em státního**
zástupce със съгласието на прокурора; **udělit ~ k čemu** дам съгласие
 за нещо; **výslovný a bezvýhradný** ~ изрично съгласие

souhlasit съгласявам се, съгласен съм с някого, нещо: ~ **s rozsudkem**
 съгласен съм с присъдата; ~ **s ustanovením do funkce** съгласен съм
 с възлагането на функцията

souhrn съквупност, сбор, сума, обобщение

souhrnný общ, цялостен, сумарен, обобщен

soukromě частно

soukromí уединение; частен, личен живот

soukromý частен: ~ **á osoba** частно лице; ~ **é právo** частно право, право
 на частна собственост; ~ **byt** частно жилище; ~ **detektiv** частен
 детектив; ~ **majetek** частна собственост

soulož съвкупление, полов акт, полово сношение, секс; **donucení ženy**
k ~i принуждаване на жена за извършването на полов акт

souložit извършам полов акт, полово сношение, съвкуплявам се, правя
 секс

sourozenec роден брат или родна сестра: **nevlastní** ~ доведен брат или
 сестра

soutěž съревнование, надпревара, конкуренция, състезание:

hospodářská ~ конкуренция; **nekalá** ~ нелоялна конкуренция;

veřejná ~ публичен търг

soužití съжителство, съвместен живот

spadat отнасям се, засягам: **toto ~á do pravomoci státu** това влиза
 в правомощията на държавата

spáchaný извършен

spáchat извърша, направя: ~ **vraždu** извърша убийство; ~ **sebevraždu** самоубия се; ~ **trestný čin** извърша наказуемо деяние

spekulace спекулация: **burzovní** ~ спекулации на борсата; **zabránit ~ím** предотвратявам, възпрепятствам спекулации

spekulační спекулативен, който се отнася до спекула, до спекулиране: ~ **obchod** спекулативна търговия

spekulant спекулант: ~ **na burze** борсов спекулант

spekulovat спекулирам, търгувам, играя на борсата

spiklenec съзаклятник, заговорник, конспиратор

spiknout se организирам заговор, съзкалятие, заговорнича, съзкалятничка

spiknutí заговор, съзкалятие, конспирация: **mezinárodní** ~ международна конспирация; **odhalit** ~ разкрива конспирация

spis документ, акт, дело, досие: **nahlížet do ~u** разглеждам документацията по делото; **obžalovací** ~ обвинителен акт; **prostudovat** ~ разглеждам (подробно) документацията по делото; **přiložit ke ~u** приложа, добавя към документацията по делото; **soudní** ~ дело (документи); **zařadit do ~u** включва към документацията по делото

spisový отнасящ се до дело: ~ **á značka** номер на дело; ~ **materiál** материал по делото

splacení изплащане: ~ **dluhu** изплащане на дълг

splatit изплатя, погася: ~ **dluhy** изплатя, погася дългове; ~ **pohledávky** изплатя вземания, дължими суми; ~ **půjčku** изплатя заем; ~ **ve splátkách** изплатя на вноски

splátka вноска, изплащане: **měsíční** ~ месечна вноска; **prodej na ~y** продажба на изплащане; ~ **pojistného** вноска на застраховка; ~ **ve výši** вноска в размер от; ~ **y leasingu** вноски за лизинг

splátkový който се отнася към изплащане; ~ **prodej** продажба на изплащане; ~ **kalendář** график за погасяване

splatnost платимост, срок за плащане: **den ~i** дата, краен срок за плащане, падеж

splatný платим, изплатим, подлежащ на плащане: ~**á faktura** изплатима фактура

splnit изпълня, осъществя: ~ **podmínky smlouvy** изпълня условията на договора; ~ **pokyn** изпълня нареждане; ~ **požadavek** изпълня изискване; ~ **rozkaz** изпълня молба; ~ **žádost** изпълня молба

spojení контакт, свързване: **bankovní** ~ банкова сметка

spolčení съучастие, съучастничество: ~ **k trestnému činu** съучастничество в престъпно/наказуемо деяние; **zločinné** ~ организирана престъпна група

spolčit se обединя се, сдружа се, съюзя се

společník съдружник, съучастник, спътник, събеседник, компаньон: **obchodní** ~ търговски съдружник

společnost дружество, сдружение, фирма, организация; общество: **akciová** ~ (a.s.) акционерно дружество (АД); **auditorská** ~ одиторска фирма; **autodopravní** ~ транспортна фирма; **dceřiná** ~ дъщерна фирма; **holdingová** ~ холдингово дружество, холдинг; **investiční** ~ инвестиционно дружество; **komanditní** ~ командитно дружество; **leasingová** ~ лизингова фирма; **obchodní** ~ търговско дружество; **pojišťovací** ~ застрахователно дружество; ~ **s ručením omezeným (s.r.o.)** дружество с ограничена отговорност (ООД); ~ **se zahraniční účastí** дружество с чуждестранно участие; **založit** ~ основа дружество; **zrušení ~i** прекратяване на дружеството; **zrušení ~i s likvidací** прекратяване на дружеството с ликвидация

spolehlivost благонадеждност, надеждност, сигурност, точност; истинност, достоверност: ~ **důkazů** достоверност на доказателствата
spolehlivý благонадежден, надежден, сигурен, достоверен, верен, точен, истинен

spolek дружество, обединение, сдружение, корпорация: **stanovy ~u** устав на сдружението

spoluautor съавтор

spoluautorství съавторство

spolumajitel съсобственик, съпритежател

spoluobviněný съобвинен, съобвиняем

- spoluobžalovaný** съобвиняем, съподсъдим
- spolupachatel** съучастник: ~ **trestného činu** съучастник в престъпление
- spolupachatelství** съучастничество
- spolupráce** сътрудничество, съвместна работа/дейност: **děkujeme předem za ~i** предварително благодарим за сътрудничеството; **navázat ~i** започна сътрудничество; **obchodní a hospodářská ~** търговско и икономическо сътрудничество; ~ **s příslušným úřadem** сътрудничество със съответната институция
- spolupracovat** сътруднича, работя съвместно, съдействам
- spolupracovník** сътрудник, колега
- spoluúčast** съучастие, съвместно участие; ~ **na zločinu** съучастие в престъпление
- spoluúčastník** участник, съучастник
- spoluvlastnický** съсобственически: ~ **podíl** съсобственически дял
- spoluvlastnictví** съпритежание, съсобственост, съсобственичество
- spoluvlastník** съсобственик
- spoluzavinění** съвместно причиняване
- sponzor** спонсор, спомоществовател, дарител
- sponzorování/sponzorství** спонсорство
- spenzorovat** спонсорирам, осигурявам/давам финансови средства
- spenzorský** спонсорски: **poskytnout ~ dar** дам спонсорско дарение
- spor** спор, конфликт, разпра, свада: **rozhodnout ~ soudní cestou** реша спор по съдебен път; **soudní ~** съдебен спор; **urovnat ~** уредя, изглежда спор
- sporný** спорен, който е предмет на спор: ~**á věc** спорен въпрос; ~ **důkaz** спорно доказателство
- spořeni** спестяване
- spořit** пестя, спестявам, икономисвам
- spořitelna** спестовна каса
- spotřebitel** потребител, консуматор: **ochrana práv ~ů** защита на правата на потребителите
- správa** управление, администрация: **Celní ~ České republiky** Управление Митници на Република Чехия; **domovní ~** домсъвет;

hlavní ~ главно управление; **místní** ~ a **samospráva** местно управление и самоуправление; **státní** ~ държавна администрация; **veřejná** ~ държавни органи, държавно управление, държавна администрация

správce управител, управляващ, завеждащ; **pověřený** ~ упълномощен управител; ~ **konkurzní podstaty** синдик, ликвидатор на фирма; ~ **majetku** управител на имот

spravedlivý справедлив, обективен, безпристрастен: ~ **rozsudek** справедлива присъда

spravedlnost справедливост; правосъдие: **ministr** ~i министър на правосъдието; **prchat před** ~i бягам от правосъдието; **sociální** ~ социална справедливост

správní административен; управителен, управленчески: ~ **cestou** по административен път; ~ **dozor** административен надзор; ~ **opatření** административна мярка; ~ **rada** управителен съвет; ~ **řád** административен правилник; ~ **řízení** административна процедура

správnost правилност, вярност, точност

spravovat управлявам, ръководя: ~ **dědictví** управлявам наследство

srazit 1. поваля, сваля, съборя, блъсна, бутна: ~ **autem** блъсна някого с кола; 2. намаля: ~ **ceny** намаля, сваля цените

sražka 1. сблъскване, сблъсък: ~ **automobilů** сблъсък на автомобили; 2. удръжка: ~ **ze mzdy** удръжка от заплата

stáhnout изтегля: ~ **bankovky z oběhu** изтегля банкноти от обращение; ~ **stížnost** оттегля оплакване

stálý постоянен, неизменен, траен: ~ **é náklady** постоянни разходи; ~ **plat** твърда заплата; ~ **zaměstnanec** постоянен, щатен служител; ~ **zástupce** постоянен представител; постоянен клиент

stanice спирка, станция, гара

stanovený определен, посочен: ~ **ve smlouvě** посочен в договора; ~ **zákonem** определен от закона; ~ **m způsobem** по определения начин

stanovisko становище, гледище, позиция, гледна точка, отношение, възглед: **zaujmout** ~ **k čemu** взема отношение по някакъв въпрос

stanovit определя, постановя: **pokud zákon nestanoví jinak** ако законът не постановява нещо друго; ~ **lhůtu** определя срок; ~ **pokutu** определя глоба; ~ **pravomoc** определя правомощия; ~ **sazbu** определя тарифа; ~ **výši náhrady** определя размера на обезщетението; ~ **zástupce** определя заместник

stanovy устав, правилник: ~ **společnosti** устав на дружеството; **zakotvit ve ~ách** напиша, постановя в устава

starosta кмет

stát държава: **demokratický** ~ демократична държава

státní държавен, който се отнася към държава: **cizí** ~ **příslušnost** чуждо гражданство; ~ **aparát** държавен апарат; ~ **dluhopisy** държавни ценни книжа; ~ **hranice** държавна граница; ~ **občanství** гражданство; ~ **poznávací značka** регистрационен номер (на автомобил); ~ **úředník** държавен чиновник; ~ **zaměstnanec** държавен служител; ~ **zástupce** прокурор; ~ **zastupitelství** прокуратура; ~ **znak** държавен герб

status статус, състояние, положение: **právní** ~ правен статус; ~ **svědka** статут на свидетел

statutární статутарен: ~ **město** град със собствен статут, статутарен град; ~ **orgán** статутарен, представителен орган

stav състояние, положение, обстоятелство, ситуация: **být v jiném ~u** бременна съм; **dle ~u k dnešnímu dni** според положението към днешна дата; **duševní ~ obviněného** душевно състояние на обвиняемия; **posouzení ~u** преценка на състоянието; **rodinný ~** семейно положение; **v podnapilém ~u** в нетрезво състояние; **zdravotní** ~ здравословно състояние

stavba строителство, строеж: **černá** ~ незаконен строеж; **povolení k ~ě** разрешение за строеж, за строителство; **tělesná** ~ фигура, строеж на тялото

stávka стачка: **generální** ~ всеобща, генерална стачка; **nelegální** ~ нелегална стачка; **vyhlásit ~u** обявя стачка; **výstražná** ~ предупредителна стачка

stávkokaz стачкоизменник

stávkovat стачкувам

stávkový стачен: ~é **hnutí** стачно движение; ~ **výbor** стачен комитет

stejnopis копие, екземпляр: **smlouva je vyhotovena ve dvou ~ech**

договорот е изготвен в два екземпляра

stíhání преследване: **restní** ~ наказателно преследване

stíhat преследвам, гоня: ~ **lupiče** преследвам, гоня крадец; ~ **na základě**

zatykače преследвам въз основа на заповед за арест; ~ **pro krádež**

преследвам за кражба; ~ **soudně** подлагам на съдебно, на

наказателно преследване, преследвам съдебно, по съдебен път

stížnost оплакване, жалба: **kniha přání a ~í** книга за похвали

и оплаквания; **nevyhovět ~i** не изпълня изискванията

в оплакването; **oprávněná** ~ основателно оплакване; **podat** ~ подам

жалба; **projednat** ~ разгледам жалба; **stáhnout** ~ оттегля жалба;

~ **je odůvodněná** оплакването е основателно; ~ **proti usnesení**

обжалване на решение; **zamítnout** ~ отхвърля жалба

stopa стъпка, следа, белег

stornovat анулирам

strana 1. страна; страница: **smluvní** ~у договарящи се, договорни

страни; **žalovaná** ~ ответник; **žalující** ~ тъжител, ищец 2. партия:

politická ~ политическа партия

stráž стража, охрана, пост, караул: **tělesná** ~ лична охрана

strážník полицай, стражар

střežit пазя, охранявам, надзиравам: ~ **osoby ve výkonu trestu odnětí**

svobody охранявам лица, излежаваци присъда отнемане на свобода

studium обучение, учене, следване: **bakalářské** ~ бакалавърска степен

(на обучение); **dálkové/distanční** ~ задочно обучение; **denní/**

prezenční ~ редовно обучение; **magisterské** ~ магистърска степен

(на обучение); **večerní** ~ вечерно обучение, вечерно следване

stupeň степен: ~ **nebezpečí trestného činu** степен на опасност на

наказуемото деяние

styk допир, връзка, сношение, контакт, съпрокосновение: **platební** ~

платежни отношения, плащания; **být ve ~u s kým** съм, намирам се

във връзка, в контакт с някого; **diplomatický** ~ дипломатически

контакт; **dostat se do ~u s kým** вляза в контакт с някого;
mezinárodní ~y международни връзки, контакти; **obchodní ~y**
 търговски контакти; **pohlavní ~** полово сношение, сексуален
 контакт; **při úředním ~u** по време на служебен контакт
subjekt субект, същество, индивид; **právní ~** юридически субект
subjektivita субективност, субективизъм, пристрастност, пристрастие
subjektivní субективен
substituce субституция, заместване, замяна
suverenita суверенитет, независимост, суверенност: **porušíť ~u** наруша
 суверенността
suverénní суверенен, независим: ~ **stát** суверенна държава
svádět 1. подмамвам, подтиквам, подстрекавам: ~ **k užívání omamných**
látek: подтиквам към използване на упойващи вещества;
 ~ **odpovědnost na někoho** прехвърлям отговорност върху някого
 2. стоварвам, прехвърлям: ~ **vinu na někoho** стоварвам/прехвърлям
 вината върху някого
svaz съюз: **podnikatelský ~** съюз на предприемачите
svazek връзка, отношение: **manželský ~** брак
svědčit свидетелствам, давам показания пред съд: ~ **proti komu**
 свидетелствам срещу някого; **křivě ~** лъжесвидетелствам, давам
 лъжливи показания; **všechno svědčí proti němu** всичко говори,
 свидетелства срещу него; ~ **pod přísahou** давам свидетелски
 показания под клетва; ~ **ve prospěch koho** свидетелствам, давам
 показания в полза на някого
svědecký свидетелски: ~ **á výpověď** свидетелски показания
svědectví свидетелско показание, свидетелство: **křivé ~**
 лъжесвидетелство; **podávat ~** давам свидетелство, показания;
právo odepřít ~ право да откажа да свидетелствам; ~ **očitého svědka**
 свидетелски показания на очевидец
svědek свидетел: **důvěryhodný ~** свидетел, будещ доверие, надежден
 свидетел; **korunní ~** главен свидетел; **očitý ~** очевидец; **otevřít závěť**
před svědky отворя завещание пред свидетели; **podplacený ~**
 подплатен, купен свидетел; **poučít ~a o jeho povinnostech**

информирам свидетеля за неговите задължения; **předvolat jako ~a** призова като свидетел; **stát se ~em čeho** стана свидетел на нещо; **utajení identity ~a** скриване на самоличността на свидетеля; **věrohodný ~** благонадежден свидетел; **zpochybnit ~a** подложна на съмнение свидетеля

svéprávnost пълноправност, правоспособност, самостоятелност:

omezená ~ отграничена правоспособност

svéprávný пълноправен, правоспособен: **~á osoba** правоспособно лице

svěřenec възпитаник, питомец

svěření поверяване: **~ dítěte do pěstounské péče** даване на дете на опекун; **~ majetku do užívání** поверяване на имуществото за употреба

svěřit поверя: **~ peníze** поверя пари

svést подмамя, подтикна: **~ k trestnému činu mladistvého** подтикна

непълнолетен към наказуемо деяние; **~ někoho ke krádeži** подтикна някого към кражба

svoboda свобода: **náboženská ~** религиозна свобода; **občanské ~y**

граждански свободи; **odnětí ~y** лишаване от свобода; **omezení ~y**

ограничаване на свободата; **ponechat na ~ě** оставям на свобода;

~ projevu/slova свобода на словото; **~ vyznání** свобода на (веро)

изповеданията; **ochrana lidských práv a základních ~d** охрана на човешките права и основните свободи

svolení съгласие, разрешение, позволение: **dát ~ k čemu** дам съгласие, разрешение за нещо

svrchovanost суверенитет, независимост: **státní ~** държавен

суверенитет, държавна независимост; **územní ~** териториална независимост

svrchovaný суверенен, независим: **~ stát** суверенна държава

systém система, ред, строй: **volební ~** избирателна система